

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa
bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun
tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/285)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2160, 6/3938

11. XII. 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/1 işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 30. II. 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarisının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1951 malî yılı giderlerine ait (A/1) işaretli cetvelde yazılı ödeneklerin 1951 yılı sonuna kadar kifayet edeceği hesap edilmiş ise de bütçenin tatbiki esnasında aşağıda izah edildiği üzere bazı tertiplere konulan ödeneğin kâfi gelmediği tahakkuk etmiş ve ilişik kanun tasarısı bu maksatla hazırlanmıştır.

a) Yeşilköy meydanında (777) plâka sayılı otobüsün şöförü Galip Yüksel, 7. III. 1949 günü saat 20/30 sıralarında İstanbul'dan Yeşilköy meydanına yolcu getirmekte iken Edirnekapı sur haricinde Necati Çolakoğlu'nun sevketmekte olduğu tek atlı arabaya çarparak adı geçenin ölümüne sebebiyet verdiğiinden eşi Melâhat Çolakoğlu vekili avukat Alâettin Güzeloğlu tarafından idare aleyhine açılan tazminat dâvasından dolayı İstanbul Asliye 2. nei Hukuk Mahkemesinin 26. III. 1951 gün ve 1950/62 esas ve 1951/93 sayılı kararı gereğince İstanbul 4. neü İcra Memurluğunun 4. VII. 1951 tarih ve 1951/3927 sayılı ödeme emriyle (11 280) liranın hükme bağlanmasından dolayı;

b) Yeşilköy meydan şöförü Mümin Yazar, 28. X. 1949 tarihinde tedbirsizlik yüzünden Sadık Yılmaz'a ait (2541) plâka sayılı fort marka otobüse çarparak hasara uğratmasından dolayı İdare aleyhine açılan tazminat dâvası dolayısıyla İstanbul 7. nei Asliye Mahkemesinin 7. V. 1951 gün ve 1951/765 sayılı kararı gereğince (2 590) lira hükme bağlandı;

c) Sivas meydan arazisi meydanında Sivas Palas Oteli Müdürü Ahmet Kara Polatlıgil'e ait arazinin fuzuli işgalinden dolayı tazminat olarak (200) lira ödenmesi hakkında Sivas Asliye Hukuk Mahkemesinin 20. I. 1950 gün ve 1947/1430 sayılı kararına atfen Sivas İcra Memurluğunun 26. VI. 1951 tarih ve 1951/173 sayılı ödeme emriyle tediyesi icabettiği;

d) 1948 yılında idare personeli için mütaahhit tüccar terzi Nuri Güven'e yaptırılan elbiselerin şartnamesine uygun olmadığından sözleşmesi bozulmuş ise de adı geçen tarafından açılan dâva neticesi elbiselerin şartnamesine uygun olduğu sabit olmasına binaen (19 305) lira (24) kuruş dikiş bedeli ile dikiş bedelinin üç yıllık % 5 faizi olan (2 895) lira (75) kuruş ve teminat mektup-

larının faizi (168) lira (50) kuruş ki ceman (22 369) lira (49) kuruşun ödenmesi hakkındaki Ankara Asliye 2. Ticaret Mahkemesinin 19 . III . 1951 gün ve 49/70 esas, 51/61 sayılı kararıyle hükmedilmiş olduğu,

e) Yeşilköy meydanında 10 . IX . 1949 tarihinden 31 . V . 1950 tarihine kadar yevmiye 10 lira ile çalıştırılan Mustafa Gedik'in İş Kanununa göre hükme bağlandığı (340) lira tazminatın ödenmesi hakkındaki İstanbul İkinci İcra Memurluğunun 26 . VII . 1951 gün ve 4139 sayılı ödeme emriyle tediyesi tahakkuk etmiştir.

Yukarda 5 fıkrada mucip sebepleri yazılı olduğu üzere (36 780) liralık hükme bağlı borçlar için olağanüstü ödenek istenilmesine katı zaruret hâsıl olmuştur.

Geçen eski yıllar karşılıksız borçları :

a) Yabancı memleketlere sefer yapan uçaklarımızın Milletlerarası Havacılık Anlaşması gereğince mahallinde ödenmekte olan konma, konaklama ücretleri bütçenin 309 neu bölümün 7 nci çeşitli işletme maddesinden mahsubu yapılmaktadır.

Bu maddeye ait masraf formülündeki izahata göre bu maddeden yapılan giderler işletmeyi alâ kadar eden birçok hizmetler ifa edilmekte olmasına ve bütçenin tanzimi esnasında tahmin edilen miktar vâkı olan sarfiyata kâfi gelmemesinden dolayı Kahire acentalığınca (11 537) lira (31) kuruş Beyrut acentalığı tarafından (2 242) lira (24) kuruş, Kıbrıs acentalığınca (10 389) lira (51) kuruş ki ceman (24 169) lira (06) kuruş bu acentalar tarafından İdare namına toplanan bilet hasılatından tediye edilmiş olmasına binaen acentalar gelir hesabının mahsuben kapatılması için karşılıksız kalan bu gelire ait ödeneğe ihtiyaç hâsıl olmuştur.

b) On dokuz meydan binalarıyla yolcu salonları ve bilet satış bürolarında vâkı olan elektrik sarfiyatı için 1950 yılında alınan aydınlatma ödeneğinin kâfi gelmemesinden dolayı yılı içinde tahakkuk edipte ödenek artığı kalmamasından dolayı ödenemiyen Adana Elektrik Şirketine (952) lira (16) kuruş, ve İstanbul Elektrik Şirketine (2 915) lira (01) kuruş ki ceman (3 867) lira (17) kuruş bir borç tahakkuk etmiş bulunmaktadır.

c) Elâzığ hava alanı telefon hattının belediye hududu dışında kalan kısmı (9) kilometre olduğu halde mahallî belediyesince sehven (7) kilometre olarak bildirildiği ve bu sebeple sözü edilen hat için 1949 ve 1950 yılları bakım ücreti olarak yıllığı (400) liradan iki yıllığı (800) lira bakım ücretinin ödenmesi Elâzığ P. T. T. Dairesi Başkanlığının 3 . V . 1951 gün ve 641/20031 sayılı yazısıyla talep edilmiş ve 1950 yılı telefon tertibinden mevcut ödenek artığı karşılık tutularak 12.VI.1951 tarihinde 1951 yılı Bütçesinin geçen yıl borçları bölümünden (400) lirası ödenmiş ise de 1949 yılına ait miktar için o yıl bütçe artığı bulunmadığından tediyesi tahakkuk eden (400) lira ile İzmir Telefon Mürlüğüne ödenemiyen hat bakım masrafı olan (3 011) lira (04) kuruş ki ceman (3 411) lira (04) kuruş bu sebebe binaen ödenememiştir.

d) 1948 yılında Diyarbakır meydanına yaptırılan telefon tesis masrafı olarak tediyesi tahakkuk eden (572) lira (75) kuruşa mukabil mevcut ödeneğe nazaran ancak (243) lira (72) kuruş ödenebilmiş ve geriye (329) lira (03) kuruş kalmış ise de ait olduğu yıl bütçesindeki ödenek artığı bulunmadığından bu tediye bugüne kadar yapılamadığından Posta, Telgraf ve Telefon Genel Müdürlüğüne 7 . V . 1951 gün ve 5489/20031 sayılı yazı ile talep edilmiştir.

e) 1950 yılında Amerika'dan getirilen iki uzman, sözleşmeleri gereğince İstanbul'a kadar yol masrafları ödenmiş ise de bütçe artığı bulunmadığından İstanbul - Ankara yollukları olarak tediyesi tahakkuk eden (1 143) lira karşılıksız borç olarak kalmıştır.

f) 1950 Malî yılı Şubat 1951 ayında yabancı memleketlere sefer yapan uçaklardaki yolculara verilen yiyecek ve içecek bedeli olarak tediyesi tahakkuk eden (576) liranın ilgili bulunduğu 309 neu bölümün 7 nci çeşitli işletme maddesinde ödenek bakiyesi kalmadığından bu miktar yemek bedeli borç olarak tahakkuk etmiştir.

Yukarda altı maddede mucip sebepleri gösterilen karşılıksız borçlar için ceman (33 496) liralık ödeneğe ihtiyaç hâsıl olduğu tahakkuk etmiş bulunmaktadır.

Binaenaleyh hükme bağlı borçlar için (36 780) lira ve karşılıksız borçlar içinde (33 496) lira ki ceman (70 276) liralık ödeneğin 1951 yılı başında tahmin edilen gelirlere nazaran yapılan fiilî tah-

silât ve yıl sonuna kadar vâki olacak gelir neticesi müfredatı aşağıda yazılı olduğu üzere fazla olarak elde edilecek (400 000) lira gelirle karşılanmış olacaktır.

Toplanan gelire ait izahat :

Lira	
287 449	Mart 1951
334 139	Nisan »
517 115	Mayıs »
526 121	Haziran »
582 169	Temmuz »
582 169	Ağustos »
670 440	Eylül »
545 760	Ekim »
4 045 362	4 045 362 Katî tahsilât
280 000	Kasım 1951
240 000	Aralık »
220 000	Ocak »
200 000	Şubat »
940 000	940 000 Tahsili tahmin olunan
4 985 362	1951 yılı Gelir Bütçesi tahmini
4 550 000	
435 362	Tahmine nazaran fazla tahsil edilecek gelir miktarı

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/285

Karar No. 35

2 . II . 1952

Yüksek Başkanlığa

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanmış, Başbakanlığın 11 . XII . 1951 tarih ve 6/938 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı, komisyonumuza verilmekle, Maliye Bakanlığı temsilcisi ile Devlet Havayolları Genel Müdürü hazır oldukları halde konuşuldu.

Tasarı gerekçesinde tafsilen açıklandığı üzere, evvelce derpiş edilmesi mümkün olmayan hâdiselerden ötürü Genel Müdürlükle hususi

eşhas arasında çıkan ihtilâflar üzerine mutazarrır olduklarını iddia eden vatandaşlar mahkemeye müracaat ederek (36 780) lira tutarında ilâm almış bulunduğu, bu bakımdan hükme bağlı borçlar için oılağanüstü ödenek alınmasına zaruret hâsıl olduğu,

Karşılıksız borçlar için istenen (33 496) liranın ise geçen senelerden alınan tahsisatın kâfi gelmediği, dış münasebetlere taallük eden bu hizmetlerin ifa edilmesinin zaruri olduğu cihetle (33 496) liralık borç tahakkuk ettiği bildirilmektedir.

Karşılıksız ve geçen yıllar borçları için istenen ceman (70 276) liralık ödeneğin 1951 yılı gelir fazlasıyla karşılandığı anlaşılmalıdır. Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
İstanbul	Burdur	Çanakkale
E. Adakan	F. Çelikbaş	E. Kalafat
Kâtip		
Sivas	Bolu	Bursa
H. İmre	M. Güçbilmez	H. Şaman

Bursa	Çanakkale	Diyarbakır
K. Yılmaz	K. Akmanlar	Y. Azizoglu
İstanbul	İstanbul	İstanbul
A. H. Başar	H. Hüsmen	S. Oran
İzmir	İzmir	Kastamonu
B. Bilgin	T. Gürerk	H. Türe
Kırşehir	Mardin	Ordu
O. Bölükbaşı	R. Erten	R. Aksoy
Mardin	Ordu	C. R. Eyüboğlu
R. Erten	R. Aksoy	C. R. Eyüboğlu
Trabzon		Urfa
S. F. Kalaycıoğlu		F. Ergin

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı yeniden açılan tertiplerine 1951 yılı gelir fazlasından karşılanmak üzere (70 276) liralık olağanüstü ödenek konulmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
A. Menderes	Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri B. V.
	S. Ağaoğlu
Devlet Bakanı ve İçişleri B. V.	Adalet Bakanı
F. L. Karaosmanoğlu	R. Nasuhioğlu

Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
H. Köymen	
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı ve Eko. ve T. B. V.
	H. Polatkan
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
T. İleri	K. Zeytinoglu
Eko. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
	Dr. E. H. Üstündağ
G. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
	N. Ökmen
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı ve Gümrük ve T. B. V.
S. Kurtbek	N. Özsan
	İşletmeler Bakanı
	Hakkı Gedik

Hükümetin teklifine bağlı cetvel

[1] Sayılı cetvel

B.	Ödeneğin çeşidi	Lira
505	Hükme bağlı borçlar	36 780
506	Geçen yıl ve eski yıllar karşılıksız borçları	33 496
		70 276